

hääks oma tarfa mõistust ei hakanud salgama. Tema waatas mõnda aastat Laisulaste elamise lugu, leidis terase filmaga kõik wigalised tüfid ja hakkas siis targemaid suusõna ja kirja läbi õpetama, kuida neid wigadusi hõlpsalt wõiks parandada. Ehk küll Laisulased ise sest tüf aega midagi ei teadnud, siiski oli ülemal nimetud hõudja eal kõrbes siin ja seal mõne mõtletawa looma Walgela ja Laisula rahwa seast aratanud. Üks Laisulase poeg, kes noorel põlwel õnne juhtumisel wõerale maale saanud, oli sealt tagasitulles just sel aeal koeu jõudnud, kui tark Walgelane Laisulaste tuluks õpetama hakkas. Reisisid Laisulase poea filmad olid juba wõeral maal mõnda õpind waatama, mis ta enne kodupimeduses tähele ei pannud; sellepärast kuulas ta teraselt targema mehe õpetust ja wõttis sedamaid nõuiks, mõnda wigalist tüfi hakata parandama. Enamist' iga jammu peal leidis ta Laisula teed nõnda liisad, et ta muido läbi ei peasnud, kui pidi mõne kiwi ja puukännu eest arakangutama. Mikspärast teed nii rooplifud igas kohas olid, tõusis nüüd ühekorraga selgeks. Laisulaste wanrite ratad polnud mite ümmargused, waid mitmenurgelised, — ei kulumise pärast, waid koke nurgeliseks tehtud. Kui ta mõne mõistlikumaga sellepärast hakkas rääkima ja neile püüdis araseletada, et ümmargune ratas palju kergemalt edasiweereb, kui üks nurgeline, seal naersid kuuljad ja ütlesid: „Tühi jut! meie maal on rooplifud, kiwised teed, kust ümmarguse rataga läbi ei peaseks. Kui neid tarwis ei lähäks, ega neid siis algmiselt

nõnda oleks tehtud.“ Urmsad sõbrad, ütles mees — katsuge enne asja läbi, külap siis näate, et mul õigus on, sest siie, ümmargune ratas weereb ka roopa sees kergemine, kui nurgeline ratas kõigesile, damal teel. — Mite üksainus ei wõtnud seda katsetööd ete; igalt poolt kosteti wasta: „Meie rahwas on ammust aeast nurgelise rataga õpinud sõitma ja nende kehad ei karda pörutamist; ümmargused ratad ajaksid mõnel pään ümberkäima. Meie kohal ei sünni mite ümmargust ratast teha.“ Teised naersid, kolmandamad arwasid, et kogonist' wõimalik ei oleks Laisula puid ümmarguseks painutada.

Need wastatõrkumised ei jõudnud mehe kindlat rataste parandamise nõuu mite araseelata: tema tahis, kui ka esotsalt rahwa meelt wasta, ühe ümmarguse ratastega wantri ehitada. Ta läks koeu, paenutas ratapuid, tegi weike ümmarguse ratastega wantri walmis, pani ühel pühapääwal hobuse ete ja läks sõitma. Seda tegi ta iljemine igapääw, wõttis igakord mõne tutawa mehe oma wantrile ja ei põlgand kõigerooplifumat teed. Mehed liitsid: „Sinu kerge wanter jookseb wäga ladusast' roobastest läbi, ta ei pöruta palju sugugi keha.“ Kellelgi ei tulnud meele wantri rataid waatama hakata; nemad ei näinud seda uendust ja uskusid sellepärast, et ratad wanawiisi nurgelised olid. Wantrisepe ei läinud neile rataste lugu mite seletama. Kuida Laisulaste filmadega nägemise lugu oli, sest saame warsti pikemalt rääkima.

Sumala loomust mõõda leiti Laisulas kui muialgi